

**STANOVISKO RADY**  
**ze dne 4. března 2008**  
**k aktualizovanému programu stability Slovinska na období 2007–2010**

(2008/C 74/02)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik<sup>(1)</sup>, a zejména na čl. 5 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Komise,

po konzultaci s Hospodářským a finančním výborem,

VYDALA TOTO STANOVISKO:

- (1) Dne 4. března 2008 posoudila Rada aktualizovaný program stability Slovinska na období 2007 až 2010.
- (2) Silný růst HDP, který Slovinsko vykazovalo během posledního desetiletí, dosáhl vrcholu v prvním roce členství Slovinska v eurozóně. V roce 2007 se však zejména v důsledku vývoje cen komodit v souvislosti s nedostatkem hospodářské soutěže v některých odvětvích značně zvýšila také inflace, což se v roce 2008 může odrazit na mzdách.

Díky silnému hospodářskému růstu před přistoupením k EU a před vstupem do eurozóny bylo dosaženo značného pokroku v konsolidaci veřejných financí. V budoucnosti bude pro dosažení makroekonomické stability, včetně nižší inflace, zapotřebí zlepšit produktivitu práce, udržet mzdy v souladu s produktivitou a nadále vyvíjet fiskální úsilí. Vyřešení nedávného zrychlení inflace ve Slovinsku by napomohlo k zachování hospodářské soutěže této ekonomiky zaměřené na vývoz. S ohledem na očekávané značné dopady stárnutí populace na rozpočet při neexistenci další reformy důchodového systému navíc zůstává problémem dlouhodobá udržitelnost veřejných financí. Na podporu stále probíhajícího procesu vyrovnávání rozdílů v hospodářské úrovni bude důležité pokračovat ve strukturálních reformách, zejména těch, které se týkají trhu práce a trhu výrobků. V téže souvislosti bude také vhodné dále přeměňovat veřejné výdaje do kategorií podporujících růst a současně řešit nepružnost rozpočtu a zlepšovat účinnost výdajů.

- (3) Podle makroekonomického scénáře, z něhož program vychází, by růst reálného HDP měl nejprve zpomalit z 5,8 % v roce 2007 na 4,6 % v roce 2008 a dále na 4,1 % v roce 2009, aby se posléze opětovně začal zvyšovat a do konce programového období dosáhl 4,5 %. Podle údajů, které jsou v současné době k dispozici<sup>(2)</sup>, se scénář zdá být založen na realistických předpokladech růstu, ačkoli se od dokončení programu stability zvýšila rizika závisející na vnějších vlivech, které lze v roce 2008 očekávat. Po neočekávaném zvýšení inflace v roce 2007 jsou předpokládány hodnoty pro vývoj inflace oproti prognóze na loňský rok značně vyšší. S ohledem na nedávný vývoj cen potravin a energií se odhadovaná inflace na rok 2008 nicméně stále jeví jako poměrně nízká. Vedlejší účinky silně rostoucí inflace v roce 2007 a zvyšování platů ve veřejném sektoru, které se rozšíří i do soukromého sektoru, by mohly vést k větším rozdílům v míře inflace v porovnání se zbytkem eurozóny. Pokud by tyto rozdíly v míře inflace byly trvalé, přinesly by méně příznivé trendy v oblasti konkurenceschopnosti, než program předpokládá.

<sup>(1)</sup> Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1. Nařízení ve znění nařízení (ES) č. 1055/2005 (Úř. věst. L 174, 7.7.2005, s. 1). Dokumenty, na něž se v tomto textu odkazuje, lze nalézt na této internetové adrese: [http://ec.europa.eu/economy\\_finance/about/activities/sgp/main\\_en.htm](http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm)

<sup>(2)</sup> Hodnocení bere zejména v úvahu podzimní prognózu útvarů Komise a hodnocení zprávy o provádění národního programu reform z roku října 2007, které provedla Komise.

- (4) Prognóza útvarů Komise z podzimu roku 2007 odhaduje celkový schodek veřejných financí v roce 2007 na 0,7 % HDP, zatímco cíl stanovený v programu na rok 2006 činil 1,5 % HDP. Rozdíl lze vysvětlit především pozitivním vlivem změn ve srovnávací základně za rok 2006 a nad očekávání vysokým nominálním růstem HDP v roce 2007. Zároveň, rovněž podle aktualizace programu z roku 2007, došlo k částečnému vyrovnání nad očekávání příznivého vývoje v oblasti příjmů vyšším růstem výdajů, než předpokládal program z roku 2006. Novější informace vycházející z peněžních toků však poukazují na lepší výsledek za rok 2007, který možná skončí s mírným přebytkem. Celkově byl rozpočet v roce 2007 plněn v souladu se stanoviskem Rady ze 27. února 2007 k programu stability Slovinska z roku 2006 <sup>(1)</sup>, ve kterém bylo Slovinsko vyzváno k rychlejšímu dosažení střednědobého cíle s využitím příznivých hospodářských podmínek, včetně lepšího rozpočtového výsledku v roce 2006, než se očekávalo. Rada konstatuje, že plnění rozpočtu v roce 2007 je také v souladu s rozpočtovou politikou schválenou Euroskupinou v dubnu roku 2007.
- (5) Hlavním cílem střednědobé rozpočtové strategie v aktualizovaném programu je respektovat střednědobý cíl, kterým je strukturální schodek (tedy saldo očištěné o cyklické vlivy a o jednorázová a jiná dočasná opatření) ve výši 1 % HDP pomocí rostoucí rezervy po dobu programového období, ačkoli se pro rok 2008 předpokládá určité oslabení. Tato změna oproti cíli stanovenému v předcházejícím programu, kterým bylo dosáhnout střednědobého cíle do roku 2009, vyplývá z výše uvedeného nad očekávání dobrého výsledku za rok 2006 (který odráží zejména vyšší nominální růst HDP), což znamená, že střednědobý cíl již byl ve velké míře splněn v roce 2006. Ve srovnání s programem z roku 2006 je souhrnný schodek předpokládaný v aktualizovaném programu z roku 2007 při lepší výchozí pozici o přibližně 0,5 procentního bodu nižší po celé programové období.

V roce 2008 se předpokládá zvýšení schodku na 0,9 % HDP a potom postupný pokles, přičemž největší úprava se očekává v posledním roce. Předpokládá se, že podobným způsobem bude do roku 2010 dosaženo primárního přebytku na úrovni těsně převyšující 1 % HDP. S výjimkou roku 2008 je předpokládána konsolidace spíše výsledkem omezení výdajů než kompenzace postupného poklesu podílu příjmů. Předpokládané snížení primárních výdajů během programového období činí 2,25 procentního bodu HDP. Ačkoli je relativně značné, je zejména důsledkem umírněného vývoje v oblasti sociálních výdajů, jež představují 1/3 celkové konsolidace. Postupné snižování podílu příjmů o 1,75 procentního bodu, které je z velké míry ovlivněno pokračující daňovou reformou, způsobují hlavně nepřímé daně, přičemž se předpokládá mírné zvýšení daňového zatížení v oblasti přímých daní.

- (6) Zdá se, že rizika spojená s rozpočtovými výhledy programu jsou na rok 2008 vesměs vyrovnána, ale rozpočtové výsledky by mohly být v pozdějších letech poněkud horší, než se předpokládá. Případný pozitivní vliv změn ve srovnávací základně v roce 2008 v důsledku možného lepšího rozpočtového výsledku za rok 2007, než se předpokládalo, kompenzuje rizika související se současným zhoršením vnějších vlivů. Dále existují určitá rizika při provádění rozpočtové strategie zejména v důsledku značného rozsahu plánovaného snižování výdajů v posledních letech programu, přičemž ne všechna základní opatření jsou popsána dostatečně podrobně. Do určité míry jsou tato rizika zmírněna dobrými výsledky Slovinska v nedávné minulosti, což naznačuje, že výsledky by mohly být lepší, než se očekává.
- (7) S ohledem na toto posouzení rizik se rozpočtová strategie uvedená v programu zdá být dostatečná pro dodržení střednědobého rozpočtového cíle v průběhu programového období, ale případně s menší rezervou, než se předpokládá pro poslední roky. Mírné zhoršení strukturálního salda pro rok 2008 může být nakonec procyklické, ačkoli došlo ke zvýšení rizik zpomalení vyplývajících z vnějšího prostředí. To by nebylo v souladu s Paktem o stabilitě a růstu. Kromě toho se s ohledem na současné silné inflační tlaky zdá být nutná přísnější orientace fiskální politiky, než se v současné době předpokládá na rok 2008. Rada konstatuje, že to by rovněž bylo v souladu se zaměřením rozpočtových politik, které v dubnu roku 2007 schválila Euroskupina, jež vyzvala k pečlivému vytvoření plánů fiskální politiky na rok 2008, aby se zabránilo nárůstu makroekonomické nerovnováhy. Pro období po roce 2008 je strategie fiskální politiky nastíněná v programu v souladu s Paktem o stabilitě a růstu.

<sup>(1)</sup> Úř. věst. C 71, 28.3.2007, s. 9.

- (8) Zdá se, že udržitelnost veřejných financí ve Slovinsku je velmi ohrožena. Stav rozpočtu v roce 2007 podle odhadů v programu zůstal ve srovnání s rokem 2006 přibližně nezměněn a těsně postačuje k tomu, aby stabilizoval dlouhodobou míru zadluženosti před zohledněním dopadu stárnutí populace na rozpočet. Tento dopad však značně převyšuje průměr v EU, zejména s ohledem na silnější růst výdajů na důchody. Vysoké primární přebytky ve střednědobém horizontu a zejména další opatření, jež mají pomoci snižovat podstatný nárůst výdajů souvisejících se stárnutím obyvatelstva, by přispěly ke snižování rizik ohrožujících udržitelnost veřejných financí.
- (9) Zdá se, že program stability je v souladu se zprávou o provádění národního programu reforem z října roku 2007. Oba dokumenty zejména popisují hlavní prováděná reformní opatření, jako jsou například komplexní daňová reforma, investice do infrastruktury a změny systému sociálních transferů. Program nezahrnuje podrobné kvalitativní posouzení celkového dopadu národního programu reforem v rámci střednědobé fiskální strategie. Jsou však uvedeny informace o přímých dopadech na rozpočet, které souvisejí s hlavními plánovanými reformami, a tyto informace jsou rovněž zohledněny v rozpočtových výhledech, ačkoli toto není prováděno systematicky.
- (10) Rozpočtová strategie uvedená v programu pouze částečně odpovídá hlavním směrům hospodářské politiky pro Slovinsko, které jsou součástí integrovaných hlavních směrů, a zásadám pro členské státy eurozóny v oblasti rozpočtové politiky vydaným v souvislosti s Lisabonskou strategií. Zejména nejsou uvedena další podstatná opatření na posílení reformy důchodového systému s ohledem na zajištění dlouhodobé udržitelnosti.
- (11) Pokud jde o požadavky na údaje uvedené v kodexu chování pro programy stability a konvergenční programy, má program určité nedostatky ohledně povinných a dobrovolně poskytovaných údajů <sup>(1)</sup>.

Celkově lze říci, že Slovinsko svůj střednědobý rozpočtový cíl splnilo v roce 2007, tedy o dva roky dříve ve srovnání se svými předchozími plány, a že program si klade za cíl dodržet střednědobý cíl pomocí rostoucí rezervy po dobu programového období. Nejnovější dostupné informace za rok 2007 naznačují lepší výsledek rozpočtu, než se předpokládalo, který případně skončí s mírným přebytkem. Pro rok 2008 se však i přes perspektivu pokračujícího silného růstu předpokládá mírné zhoršení strukturálního salda. Rizika spojená s rozpočtovými výhledy jsou v roce 2008 víceméně vyrovnaná. V dalších letech by se rozpočtové výsledky mohly oproti předpokladům mírně zhoršit, a to zejména v důsledku rizik souvisejících s plánovaným omezením výdajů. Orientace fiskální politiky v roce 2008 se může stát procyklickou. S ohledem na současné silné inflační tlaky se zdá také být nutná přísnější orientace fiskální politiky, než se v současné době předpokládá pro rok 2008. Vysoký plánovaný nárůst platů ve veřejném sektoru je pro výhled inflace také problematický. I přes nízkou stávající úroveň zadlužení se má za to, že Slovinsko je vysoce ohroženo, pokud jde o dlouhodobou udržitelnost veřejných financí v důsledku značného předpokládaného dopadu stárnutí populace na rozpočet.

S ohledem na výše uvedené hodnocení se Slovinsko vyzývá, aby:

- i) navázalo na výsledek za rok 2007, který pravděpodobně předčí očekávání, a v roce 2008 a v dalších letech se zaměřilo na posilování stavů rozpočtu oproti plánům v programu, aby bylo možné se vyhnout procyklickým politikám,
- ii) bylo připraveno přijmout další opatření ke zmírnění inflačních tlaků a doplnit doporučenou strategii fiskální politiky o příslušnou mzdovou politiku, politiku na trhu práce a politiku hospodářské soutěže,
- iii) s ohledem na předpokládané zvyšování výdajů spojených se stárnutím obyvatelstva zlepšilo dlouhodobou udržitelnost veřejných financí zejména pokračováním v reformě důchodového systému.

Rada rovněž konstatuje, že tento postup by byl v souladu se zaměřením rozpočtových politik, které v dubnu roku 2007 schválila Euroskupina.

<sup>(1)</sup> Zejména scházejí údaje o některých vnějších předpokladech („Svět bez EU, růst HDP“, „Objemy světového dovozu, bez EU“) a o některých položkách týkajících se odvětvových sald a rozložení vnitřní dynamiky zadlužení.

## Srovnání základních makroekonomických a rozpočtových předpovědí

|                                                        |                               | 2006         | 2007         | 2008         | 2009         | 2010         |
|--------------------------------------------------------|-------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| Reálný HDP<br>(změna v %)                              | <b>PS list. 2007</b>          | <b>5,7</b>   | <b>5,8</b>   | <b>4,6</b>   | <b>4,1</b>   | <b>4,5</b>   |
|                                                        | KOM list. 2007                | 5,7          | 6,0          | 4,6          | 4,0          | neuv.        |
|                                                        | PS pros. 2006                 | 4,7          | 4,3          | 4,2          | 4,1          | neuv.        |
| Inflace HISC<br>(%)                                    | <b>PS list. 2007</b>          | <b>2,5</b>   | <b>3,4</b>   | <b>3,5</b>   | <b>2,8</b>   | <b>2,6</b>   |
|                                                        | KOM list. 2007                | 2,5          | 3,5          | 3,7          | 2,9          | neuv.        |
|                                                        | PS pros. 2006                 | 2,7          | 2,7          | 2,5          | 2,2          | neuv.        |
| Mezera výstupu <sup>(1)</sup><br>(% potenciálního HDP) | <b>PS list. 2007</b>          | <b>- 0,2</b> | <b>0,7</b>   | <b>0,5</b>   | <b>0,1</b>   | <b>0,2</b>   |
|                                                        | KOM list. 2007 <sup>(2)</sup> | - 0,2        | 0,9          | 0,8          | 0,3          | neuv.        |
|                                                        | PS pros. 2006                 | - 0,5        | - 0,2        | 0,0          | 0,3          | neuv.        |
| Čisté půjčky/úvěry vůči<br>zbytku světa<br>(v % HDP)   | <b>PS list. 2007</b>          | <b>- 2,8</b> | <b>- 3,5</b> | <b>- 3,1</b> | <b>- 2,0</b> | <b>- 1,6</b> |
|                                                        | KOM list. 2007                | - 2,6        | - 3,3        | - 2,6        | - 1,9        | neuv.        |
|                                                        | PS pros. 2006                 | neuv.        | neuv.        | neuv.        | neuv.        | neuv.        |
| Celkové saldo veřejných<br>financí<br>(v % HDP)        | <b>PS list. 2007</b>          | <b>- 1,2</b> | <b>- 0,6</b> | <b>- 0,9</b> | <b>- 0,6</b> | <b>0,0</b>   |
|                                                        | KOM list. 2007                | - 1,2        | - 0,7        | - 1,0        | - 0,8        | neuv.        |
|                                                        | PS pros. 2006                 | - 1,6        | - 1,5        | - 1,6        | - 1,0        | neuv.        |
| Primární saldo<br>(v % HDP)                            | <b>PS list. 2007</b>          | <b>0,2</b>   | <b>0,7</b>   | <b>0,2</b>   | <b>0,6</b>   | <b>1,1</b>   |
|                                                        | KOM list. 2007                | 0,2          | 0,7          | 0,3          | 0,4          | neuv.        |
|                                                        | PS pros. 2006                 | 0,1          | - 0,1        | - 0,3        | 0,3          | neuv.        |
| Cyklicky očištěné<br>saldo <sup>(1)</sup><br>(v % HDP) | <b>PS list. 2007</b>          | <b>- 1,1</b> | <b>- 0,9</b> | <b>- 1,1</b> | <b>- 0,7</b> | <b>- 0,1</b> |
|                                                        | KOM list. 2007                | - 1,1        | - 1,1        | - 1,4        | - 1,0        | neuv.        |
|                                                        | PS pros. 2006                 | - 1,4        | - 1,4        | - 1,6        | - 1,1        | neuv.        |
| Strukturální saldo <sup>(3)</sup><br>(v % HDP)         | <b>PS list. 2007</b>          | <b>- 1,1</b> | <b>- 0,8</b> | <b>- 1,0</b> | <b>- 0,7</b> | <b>- 0,1</b> |
|                                                        | KOM list. 2007                | - 1,1        | - 1,1        | - 1,4        | - 1,0        | neuv.        |
|                                                        | PS pros. 2006                 | - 1,4        | - 1,4        | - 1,6        | - 1,1        | neuv.        |

|                                 |                      | 2006        | 2007        | 2008        | 2009        | 2010        |
|---------------------------------|----------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Hrubý veřejný dluh<br>(v % HDP) | <b>PS list. 2007</b> | <b>27,1</b> | <b>25,6</b> | <b>24,7</b> | <b>23,8</b> | <b>22,5</b> |
|                                 | KOM list. 2007       | 27,1        | 25,6        | 24,5        | 23,8        | neuv.       |
|                                 | PS pros. 2006        | 28,5        | 28,2        | 28,3        | 27,7        | neuv.       |

*Poznámky:*

- (<sup>1</sup>) Údaje týkající se mezery výstupu a cyklicky očištěného salda podle programů přepočítávají útvary Komise na základě údajů obsažených v programech.
- (<sup>2</sup>) Na základě odhadovaného potenciálního růstu v jednotlivých letech období 2006–2009 ve výši 4,2 %, 4,9 % a 4,7 % a 4,5 %.
- (<sup>3</sup>) Cyklicky očištěné saldo bez jednorázových a jiných dočasných opatření. Jednorázová a jiná dočasná opatření činí 0,1 % HDP v roce 2007 a 0,1 % HDP v roce 2008, přičemž obojí podle posledního programu zvyšují schodek. Útvary Komise je nepovažují za jednorázová opatření, a proto prognózy útvarů Komise neobsahují jednorázová opatření.

*Zdroj:*

Program stability (PS); hospodářské prognózy útvarů Komise z podzimu roku 2007 (KOM); výpočty útvarů Komise.